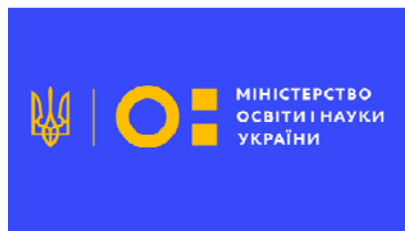

Міністерство освіти і науки України
Запорізька обласна рада
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Одеський національний технологічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Алматинський технологічний університет, м. Алмати, Республіка Казахстан
Асоціація UCM-Italy (Спілка кулінарів Середземномор'я), Італійська Республіка
Туристичний інформаційний центр, м. Запоріжжя
ConsulTravelService, Туреччина
Готель «Інтурист», м. Запоріжжя

CONSUL
TRAVEL SERVICE

ATU
ALMATY
TECHNOLOGICAL
UNIVERSITY

Intouristho
tel

«СВІТОВІ ДОСЯГНЕННЯ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 14-15 листопада 2024 р.)

Запоріжжя, 2024

Міністерство освіти і науки України
Запорізька обласна рада
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Одеський національний технологічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Алматинський технологічний університет, м. Алмати, Республіка Казахстан
Асоціація UCM-Italy (Спілка кулінарів Середземномор'я), Італійська Республіка
Туристичний інформаційний центр, м. Запоріжжя
Consul Travel Service, Туреччина
Готель «Інтурист», м. Запоріжжя

«СВІТОВІ ДОСЯГНЕННЯ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 14–15 листопада 2024 р.)

Запоріжжя, 2024

УДК 338.48
С24

Рекомендовано до видання Вченою радою
Національного університету «Запорізька політехніка»
(протокол №4 від 26.11.2024 р.)

Редакційна колегія:

Зайцева Валентина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу НУ «Запорізька політехніка»;

Віндюк Андрій Валерійович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу НУ «Запорізька політехніка»;

Гурова Дар'я Дмитрівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу НУ «Запорізька політехніка».

С24 **Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства:** матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 14-15 листопада 2024 р. : колектив авторів ; за заг. ред. проф. В.М. Зайцевої ; [Електронний ресурс] Електрон. дані. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. Назва з тит. екрана. 932 с.

ISBN 978-617-529-480-2

У збірці представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства», яка проводилася кафедрою туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка». В них відображені сучасний стан, тенденції й перспективи розвитку туризму, рекреації та готельно-ресторанного господарства; актуальні проблеми туризму, рекреації та готельно-ресторанного бізнесу України під час воєнного стану; економічні, соціально-психологічні, організаційно-правові аспекти розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства.

Призначено для наукових, науково-педагогічних працівників, фахівців з туризму, готельно-ресторанної справи та економіки, студентів, аспірантів.

ISBN 978-617-529-480-2

Національний університет
«Запорізька політехніка», 2024

Діденко А. В., Віхорт Ю. В. ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЕКСКУРСІЙНОГО ПРОДУКТУ	127
Дрюк Г. В., Мамотенко Д. Ю. СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	131
Дрюк-Сімпсон О. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	134
Дугієнко Н. О., Кришталь Т. Ю. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖІНІСТЬ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	137
Дупляк Т. П. ПЕРФОРМАНС МЕНЕДЖМЕНТ В ТУРИЗМІ	141
Дьяков К. В., Цвілий С. М. ГІРСЬКІ ВИДИ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	144
Журавльов К. Ю., Коллегаєв М. Ю. СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИЙ ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ШКОЛЯРІВ ДО УМОВ НАВЧАННЯ В ПЕРІОД ВОЄННОГО ЧАСУ	147
Забалдіна Ю. Б., Бабенко А. С. ШОПІНГ ТУРИЗМ У РОЗВИТКУ СВІТОВИХ ДЕСТИНАЦІЙ	150
Зайцева В. М. ІННОВАЦІЙНА ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 242 ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ	154
Зацепіна Н. О. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАЛОМНИЦТВА БРАЦЛАВСЬКИХ ХАСИДІВ В УКРАЇНІ	158
Золотаренко І. І., Гресь С.В. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ	162
Іванов А. М. БЕЗПЕКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНО- РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	165
Каптюх Т. В. ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ВІТЧИЗНЯНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	169
Киричок А. К., Жученко В. Г. ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В ЯПОНІЇ	172
Княгиницька Л., Чорна Л. В. КРАФТОВЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОБ'ЄКТ ТУРИСТИЧНОГО ПОКАЗУ	176
Ковальова А. М. ОГЛЯД ТУРИСТИЧНОГО МАРШРУТУ «ЗОЛОТА ПІДКОВА ЧЕРКАЩИНИ»	180

2. Маркетинг в готельно-ресторанному господарстві : навч. посіб. / С. М. Цвілій, Т. С. Кукліна, В. М. Зайцева. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. 260 с.

3. Цвілій С. М. Інтенсифікація післявоєнного розвитку індустрії туризму України. *Сучасні тенденції економічного розвитку регіонів: теоретичні та прикладні аспекти*: матеріали VI міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, 09-10 травня 2024 року. Одеса: ОДАБА, 2024. 368 с. С. 87–88.

4. Цвілій С. М., Кукліна Т. С., Каптюх Т. В. Перспективні туристичні тренди в контексті повоєнного відновлення вітчизняної індустрії туризму та її сталого розвитку. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. №8. ID статті: 82. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13141226>.

5. Цвілій С. Методичний підхід до комплексної оцінки розвитку інвестиційного потенціалу індустрії туризму. *Інтелект XXI. Науковий журнал*. Київ : НУХТ.; Одеса ВД «Гельветика». №4/2023. С. 53–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2023-4.10>.

6. Tsviliy S., Gurova D. Marketing of provision of educational tourist service of the Black Sea region in conditions of COVID-19. *Причорноморські економічні студії. Науковий журнал*. Випуск 64. Одеса : ВД «Гельветика», 2021. № 2(64). С. 99–107.

УДК 379.852

Діденко А.В.¹, Віхорт Ю.В.²

¹ канд. екон. наук, доцент, КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР

² канд. екон. наук, доцент, КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ЕКСКУРСІЙНОГО ПРОДУКТУ

Хоча туристична сфера України має певні напрацювання щодо використання інноваційних технологій та враховує світові тенденції [1], проте існує необхідність дослідження та впровадження найкращих практик формування позитивного туристичного досвіду для всіх туристів, в тому числі досвіду адаптації туристичного продукту для маломобільних груп населення, що сприятиме конкурентоспроможному розвитку туризму в Україні та залученню більшої кількості туристів. Адже в умовах сьогодення створення безбар'єрного середовища є актуальним завданням та визначальним аспектом у повоєнному відновленні України, оскільки в країні зростає кількість людей з інвалідністю, що забезпечить можливість відвідати країну всім охочим [2]. В епоху цифровізації з'являється все більше можливостей для забезпечення рівноправного доступу до інформації та через адаптацію послуг для людей з інвалідністю розширюються їхні можливості щодо планування подорожей та відпочинку, відвідування найвідоміших історико-культурних об'єктів [3].

Для стимулювання інноваційного розвитку у містах Європи та їх околицях за ініціативи ЄС та фінансування в рамках Програми єдиного ринку (SMP) було запроваджено конкурс «Європейська столиця розумного туризму», результати якого відзначають найкращі досягнення європейських міст як туристичних напрямків у чотирьох категоріях: стійкість, доступність, цифровізація, культурна спадщина та креативність [4]. Розглянемо найкращі практики створення інноваційного екскурсійного продукту.

У місті Дублін, Ірландія було створено застосунок Discovery Trails City, в якому є можливість відчувати історію та культурну спадщину міста. Першою екскурсією застосунку була «Doors into the Docklands» - інноваційна технологія, яка дозволяє побачити, як історія Доклендів (передмістя Дубліна) оживає за допомогою розумних технологій. Цей додаток є прикладом успішного проекту, оскільки від моменту його запуску було здійснено понад 4000 завантажень, а середній час користуванням застосунком становив понад 30 хвилин.

Краєзнавчим музеєм Nano Nagle Place в Ірландії було створено онлайн-додаток з візуальним описом екскурсії для людей з порушеннями зору. Також у Nano Nagle Place було запущено зручний для дітей візуальний музейний путівник або «Соціальну історію», який пояснює соціальні ситуації нейродивергентним дітям, що допомагає їм почуватися в безпеці під час відвідування сайту.

У місті Бремергафен, Німеччина створені програми по безбар'єрній доступності громадського транспорту, театрів, шопінгу, туристичної інформації тощо. В місті є можливість взяти в прокат електричні велосипеди для людей на кріслах колісних, проводять екскурсії для людей з порушеннями слуху, також розроблено карту «Бремергафен без бар'єрів» із детальним описом пандусів, ліфтів та доступних зручностей. За ініціативи міста було створено застосунок «Bremerhavenguide», в якому можна обрати різні тематичні екскурсії містом. Так, у співпраці з Історичним музеєм та за підтримки інших культурних установ, таких як Німецький еміграційний центр, Приморський зоопарк і Міський театр, було розроблено екскурсію з історії виникнення міста, зміст якої передається за допомогою відео, аудіорозповідей, зображень і текстів, а завдяки інтеграції елементів доповненої реальності створюється дивовижний досвід присутності. Заслуговує уваги також екскурсія Energyclimate Tour, метою якої є розширення знань про захист клімату та відновлювані джерела енергії. У іншому Німецькому місті Ессен було створено екскурсія з використанням змішаної реальності Essen 1887, під час використання спеціальних окулярів у місті розпізнаються цифрові маркери, які створюють проєкції людей, фасадів будинків і багатьох інших цікавих речей. У Берліні столиці Німеччини також було використано віртуальні технології для портативного мультимедійного пристрою, відомого як «WallGuide», який дозволяє туристам побачити як раніше виглядала зруйнована Берлінська стіна, також у ньому є записи інтерв'ю з живими свідками історія та багато історичної інформації.

У місті Оденсе у Данії запроваджено передові розробки різноманітних цифрових інструментів і додатків, які дають змогу туристам взаємодіяти з багатою культурною спадщиною інноваційними способами: застосунок Useem дозволяє туристам здійснювати самостійні екскурсії історичним селом; за допомогою застосунку StoryHunt туристи можуть самостійно досліджувати вулиці Оденсе, занурюючись у місцеву історію часів вікінгів; інші застосунки дозволяють не тільки вивчати місто, але й слухати музику, історії про місто та анекдоти, пов'язані з географічними місцями, повз які вони проходять.

Офіційним туристичним додатком міста Генуя в Італії є VisitGenoa, за допомогою якого туристи можуть пройти одну з чотирьох екскурсій (італійською та англійською мовами). Цей застосунок використовує технології доповненої та віртуальної реальності для отримання кращого досвіду та інформації про основні історичні та культурні пам'ятки міста.

Отже, запровадження інноваційних технологій в туристичній діяльності сприяє не тільки підвищенню привабливості екскурсійного продукту та покращенню досвіду туристів, але розширює можливості подорожей та відпочинку для всіх бажаючих, що залучає більшу кількість відвідувачів та активізує економічне зростання.

Список використаних джерел:

1. Юхновська Ю., Діденко А., Корнелюк Б. Напрямки інноваційного розвитку туристичної сфери. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2024. № 19. С. 321-330. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.19.38>
2. Омельчак Г. Цифрова доступність при формуванні безбар'єрного середовища в туризмі. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2024. № 3(2). С. 46–55.
3. Кравченко О. О., Міщенко М. С. Інноваційний проект комплексної реабілітації людей з інвалідністю. *Перспективи та інновації науки*. 2022. №2 (7). С. 880–892.

4. Best practices in accessibility. URL: https://smart-tourism-capital.ec.europa.eu/best-practices/european-capital-smart-tourism-best-practices_en (дата звернення 24.10.2024).

УДК 338.48: 339.9

Дрюк Г.В.¹, Мамотенко Д.Ю.²

¹ студ. гр. МТЕз-113м НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Одеська область – один з найважливіших регіонів України, що має значний економічний, культурний та географічний потенціал. Одеська область має значний потенціал для розвитку туризму. Її сприятливий клімат, багата історія, культурна спадщина, мальовничі краєвиди та розвинена інфраструктура роблять її привабливою для туристів з України та з-за кордону.

Історичний розвиток, різноманітність культур та традицій, багата історія, що вплинула на формування унікального обличчя регіону. Диспропорції у розвитку регіонального туризму та відмінності в туристичній діяльності пов'язані з культурно-історичною спадщиною регіону та наявними природними ресурсами. Рациональне використання надбань регіону визначає перспективи довгострокового розвитку туризму [1].

Однак війна з росією негативно вплинула на туристичну галузь Одеської області: кількість туристів, які відвідали Одеську область значно скоротилася; за оцінками експертів, кількість туристів знизилася на 60 – 70% порівняно з 2021 роком; найбільше постраждали від війни такі туристичні напрямки, як Одеса, Чорноморське узбережжя та Дунайські плавні; доходи від туризму в Одеській області також значно скоротилися. За оцінками експертів, вони знизилися на 50 – 60% порівняно з 2021 роком.

Незважаючи на це, є й позитивні моменти. З 2023 року спостерігається